

REFERAT DE APROBARE

Secțiunea 1 - Titlul proiectului de reglementare

Proiect de Ordin Privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice
--

Secțiunea a 2-a - Motivul emiterii reglementării

1. Contextul și cadrul european de reglementare (Descrierea situației actuale)	Nu este cazul.
2. Cadrul național de reglementare	<p>În conformitate cu art. 76 alin. (1) din <i>Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare</i> (denumită în continuare <i>Lege</i>), tarifele pentru serviciul de transport al energiei electrice sunt reglementate și se stabilesc pe baza metodologiei aprobate și publicate de autoritatea competentă. În prezent, tarifele pentru serviciul de transport al energiei electrice prestat de operatorul de transport și sistem sunt stabilite în conformitate cu <i>Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 171/2019, cu modificările și completările ulterioare</i>.</p> <p>Conform prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) din <i>Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare</i>, (OUG nr. 33/2007) ANRE are ca atribuții aprobarea prețurilor și tarifelor reglementate de rețea și a metodologiilor de calcul al acestora, iar potrivit art. 5 alin. (5) reglementările de interes general se aprobă prin ordine ale președintelui ANRE și se publică în Monitorul Oficial.</p>

	<p>Actele în baza cărora se emite actul administrativ:</p> <p>Se propune emiterea Ordinului privind modificarea și completarea <i>Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice (Metodologie)</i>, în baza art. 76 alin. (1) și alin. (2) și ale art. 79 din <i>Lege</i> și ale art. 5 alin. (1) lit. b) și alin. (5) și ale art. 9 alin. (1) lit. b) din <i>OUG nr. 33/2007</i></p>
<p>3. Scopul reglementării</p>	<p>Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice conține elemente stimulative pe termen scurt și lung privind creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, precum și sprijinirea activității de cercetare aferente serviciului de transport al energiei electrice, în conformitate cu prevederile <i>Legii</i>.</p> <p>Acest tip de metodologie s-a aplicat începând cu prima perioadă de reglementare și a fost îmbunătățită la începutul fiecărei perioade de reglementare. Prin prezentul proiect de ordin propunem modificarea și completarea metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport, începând cu cea de-a V-a perioadă de reglementare, care începe la data de 1 ianuarie 2025.</p> <p>Prezentul proiect de ordin a fost elaborat având în vedere evoluția cadrului legislativ european și național, provocările din ultimii ani privind evoluția prețurilor pe piața de energie, precum și experiența acumulată la nivelul ANRE și a operatorului de transport și sistem (OTS) pe parcursul a patru perioade de reglementare.</p> <p>În conformitate cu art. 79 alin. (5) din <i>Lege</i>, principiile care stau la baza stabilirii tarifelor reglementate pentru activitățile desfășurate în sectorul energiei electrice au în vedere următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) tarifele trebuie să fie nediscriminatorii, bazate pe criterii obiective și determinate într-o manieră transparentă, pe baza metodologiilor aprobate și publicate de ANRE; b) tarifele trebuie să acopere costurile justificate economic care să corespundă costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural; c) tarifele trebuie să asigure o rată rezonabilă a rentabilității capitalului investit, stabilită conform reglementărilor emise de ANRE;

	<p>d) tarifele de racordare trebuie să conțină numai costurile efective de realizare a lucrărilor de racordare a clienților la rețeaua electrică;</p> <p>e) metodologiile de calcul al tarifelor de transport și de distribuție sau de racordare la rețea trebuie să conțină elemente stimulative pe termen scurt și pe termen lung în legătură cu dezvoltarea unei rețele inteligente care să promoveze creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, pentru sprijinirea activității de cercetare aferente domeniului de activitate și pentru a facilita inovarea în domenii precum serviciile de flexibilitate și interconectare.</p> <p>f) tarifele de transport, de distribuție sau de racordare la rețea trebuie să acopere și cheltuielile cu redevența percepută de autoritatea contractantă;</p> <p>g) tarifele reglementate oferă semnalele de localizare și iau în considerare pierderile din rețea și congestiile provocate, precum și costurile investițiilor în infrastructură ținând cont și de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung ca urmare a producerii distribuite și a măsurilor de gestionare a cererii;</p> <p>h) metodologiile de calcul al tarifelor reglementate trebuie să conțină reguli prin care să se evite subvenția încrucișată între activitățile reglementate, precum și între activitățile reglementate și cele nereglementate ale unui operator economic.</p> <p>În cadrul proiectului de ordin este avută în vedere respectarea de către ANRE a acestor principii enunțate de <i>Lege</i>, astfel încât să se asigure în același timp atât garantarea acoperirii costurilor justificate ale OTS și a unei cote rezonabile de profit, cât și protecția utilizatorilor, care se află în situația de a plăti un serviciu public, prestat dintr-o poziție de monopol.</p>
<p>4. Schimbări preconizate / măsurile propuse prin prezenta reglementare</p>	<p>Principalele modificări metodologice cuprinse în prezentul proiect de Ordin față de cuprinsul Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui ANRE nr. 171/2019, cu modificările și completările ulterioare, constau în:</p> <p>1. Se propune introducerea unui tratament distinct pentru costurile cu achiziția energiei electrice pentru acoperirea CPT și pentru restul costurilor. Astfel, începând cu perioada a V-a de reglementare, venitul reglementat pentru serviciul de transport al energiei electrice aferent unui an t se compune din două categorii de venit: <u>venitul reglementat nonCPT și venitul reglementat CPT.</u></p> <p>ANRE propune eliminarea costului pentru achiziția energiei electrice pentru acoperirea CPT din venitul țintă (art. 26), respectiv din venitul</p>

liniarizat și recuperarea acestuia prin componente tarifare distincte, având în vedere dependența puternică a costurilor OTS față de prețurile energiei din piață și realitățile mediului economic din ultima perioadă, când evoluția prețurilor de pe piața de energie începând cu anul 2021 a impus ajustarea cadrului de reglementare pentru stabilirea regulilor de recunoaștere a costurilor cu CPT suplimentare, în acord cu modificările legislative din domeniu (OUG nr. 27/2022). Această măsură răspunde la solicitarea operatorilor de rețea de minimizare a riscului recuperării cu întârziere a costurilor CPT realizate.

Astfel, propunem introducerea unui articol nou 23¹ care conține prevederi cu privire la componența venitului reglementat pentru serviciul de transport al energiei electrice (venit reglementat CPT și venit reglementat nonCPT) și modificarea art. 26 cu privire la elementele venitului țintă al venitului reglementat nonCPT.

2. Prevederile cu privire la stabilirea țăintelor CPT rămân nemodificate

ANRE urmărește continuarea mecanismului de stimulare a creșterii eficienței energetice a RET, astfel că trendurile țăintelor anuale ale CPT reglementat vor fi descendente de la un an la altul, astfel încât în ultimul an al perioadei a V-a de reglementare, ținta de CPT să fie la nivelul celei mai mici ținte de CPT realizate în perioada a IV-a de reglementare. La stabilirea țăintelor CPT reglementate (a punctului de referință și a pantei de reducere a pierderilor pentru PR5) vor fi avute în vedere valorile realizate în anii precedenți (PR4).

3. Prețul recunoscut pentru achiziția energiei electrice necesară acoperirii CPT nu poate depăși o valoare egală cu media ponderată a prețurilor realizate de operatorii de rețea plus 5%

ANRE a luat în considerare solicitările repetate ale operatorilor de rețea de revizuire a modalității de determinare a costului energiei electrice pentru acoperirea CPT, respectiv de determinare a prețului pentru energia electrică pentru acoperirea CPT.

Propunem modificarea art. 44 cu privire la stabilirea prețului de referință CPT prognozat pentru o perioadă de reglementare la nivelul mediei prețurilor realizate de OR și modificarea art. 80 alin. (4) privind stabilirea prețului CPT recunoscut, la valoarea minimă între prețul realizat și un preț de referință determinat ca medie a prețurilor operatorilor de rețea, majorat cu 5%. ANRE are în vedere adoptarea acestei reguli de stabilire a prețului recunoscut în coroborare cu menținerea metodei actuale de stabilire a țăintelor CPT reglementate, care are în vedere atât necesitatea de continuare a eforturilor depuse de OTS în scopul eficientizării RET și creșterii nivelului de performanță a serviciului la nivelul înregistrat în țările europene, cât și acceptarea în tariful de transport al energiei electrice, suportat de consumatori, a unui nivel scăzut al consumului propriu tehnologic, în vederea diminuării pierderilor/costurilor suportate de consumatori.

4. Propunem introducerea art. 77¹ care prevede că Venitul reglementat CPT corespunde acoperirii costului cu achiziția energiei electrice pentru acoperirea CPT, costului cu CPT aferent tranzitelor suplimentare din rețelele de 110 kV atribuite OTS și costului cu eliminarea congestiilor și se împarte în două categorii de venit reglementat, care se recuperează:

1) de la **producătorii** racordați la rețeaua de transport (VR_CPT_P) printr-un tarif stabilit conform art. 98 alin. (2) **(TG)**, aplicat la cantitatea de energie electrică introdusă în rețelele de producători, din centrale electrice cu capacitate instalată mai mare de 5 MW.

2) de la **consumatorii** rețelei de transport (VR_CPT_C) printr-o componentă tarifară stabilită conform prevederilor art. 96⁴ **(CT_CPT)**, aplicat la energia electrică extrasă din rețele.

Prin urmare, propunem introducerea art. 77¹, art. 96⁴ și modificarea art. 98 alin. (2) cu privire la cele două categorii de venituri și tarifele corespunzătoare. Pentru consumatorii rețelelor electrice de transport, ANRE aprobă tariful de extragere a energiei electrice din rețele rezultat prin însumarea componentelor tarifare corespunzătoare venitului reglementat nonCPT și a componentei corespunzătoare venitului reglementat CPT alocat consumatorilor (articolul 99) .

Pentru producători, ANRE aprobă tariful de introducere a energiei electrice în rețele (TG) corespunzător venitului reglementat CPT alocat producătorilor (articolul 98 alin. (2)).

Costurile cu achiziția de energie electrică pentru acoperirea CPT incluse în venitul reglementat CPT se alocă între consumatori și producători cu un coeficient corespunzător producției de energie electrică exportată, stabilită pe baza regimurilor de funcționare a SEN, conform articolului 77² alin. (6)

Corelativ, se elimină costul cu CPT aferent tranzitelor suplimentare din rețelele de 110 kV atribuite OTS din categoria costurilor necontrolabile și se propune introducerea unor prevederi suplimentare privind stabilirea prognozei acestui cost pentru următoarea perioadă de reglementare și a modului de efectuare a corecțiilor acestuia (articolele 44², 78 alin. (1¹) , litera e) și articolul 78¹ alin. (1)).

5. Propunem transferarea de la OTS la OD a tarifului TGT aferent tranzitelor suplimentare din rețelele de distribuție pentru cota aferentă producătorilor și modificarea reglementărilor ANRE astfel încât să se prevadă încheierea de contracte pentru utilizarea rețelei de distribuție între OD și producători.

În vederea asigurării unei relații directe între producători și distribuitori și pentru eliminarea riscului de neîncasare de la producători de către OTS a unor costuri care nu privesc rețeaua de transport a energiei electrice, se elimină din Metodologie prevederile privind tranzitele suplimentare de energie electrică în

rețelele de 110KV ale operatorilor de distribuție, alocate producătorilor, respectiv prevederile privind tariful TGT. Corelativ aceste prevederi sunt preluate în Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice.

Având în vedere faptul că în anul 2024 s-a prevăzut ca recuperarea de către OD a costurilor corespunzătoare CPT aferent tranzitelor suplimentare pentru cota producătorilor să fie realizată prin intermediul OTS, propunem introducerea prevederii conform căreia, până la data de 30 mai 2025, OTS va transfera operatorilor de distribuție concesionari Rețele Distribuție Dobrogea S.A. și Distribuție Energie Oltenia S.A. diferența între valoarea aferentă componentei tarifului de transport de introducere a energiei electrice în rețele (TG) – subcomponenta CPT aferentă tranzitelor suplimentare TGT, facturată în anul 2024 producătorilor care dețin centrale cu capacitate instalată mai mare de 5MW, racordați la rețelele acestor operatori de distribuție și valoarea costurilor privind CPT aferent tranzitelor suplimentare induse de acești producători aprobate prin Deciziile ANRE nr. 2642/14.11.2023 și nr. 2643/14.11.2023 .

6. Rentabilitatea Bazei Activelor Reglementate (RBAR)

Propunem introducerea articolului 65³ care conține prevederi care stabilesc un **mecanism de corelare a nivelului de remunerare a capitalului investit cu nivelul de performanță** atins de OTS.

Astfel, potrivit 65³ alin. (1) în situația în care OTS nu realizează nivelul de performanță cu privire la dezvoltarea unei rețele inteligente care să promoveze eficiența energetică și integrarea energiei produse din surse regenerabile, stabilit pentru fiecare an al perioadei de reglementare p+1 pe baza setului de indicatori aprobat de ANRE, valoarea ratei reglementate a rentabilității aprobate conform prevederilor articolului 72 se diminuează cu 0,5 puncte procentuale.

Potrivit articolului 65³ alin. (2) evaluarea nivelului de performanță prevăzut la alin. (1) se realizează anual, începând cu anul 3 pentru primii 2 ani ai perioadei de reglementare. În funcție de rezultatele evaluării, ANRE poate lua măsuri suplimentare, inclusiv modificarea unor prevederi metodologice în timpul perioadei de reglementare.

Totodată, propunem completarea articolului 66 cu un alineat nou, alineatul (3) potrivit căruia, pentru determinarea valorii prognozate și realizate a RBAR nu se iau în considerare **clădirile administrative** și imobilizarile corporale și necorporale definite în Procedura de analiză a investițiilor ca fiind dotări, cum ar fi **dotările de tipul auto, tehnică de calcul, echipamente, utilaje, scule etc., puse în funcțiune începând cu perioada a V-a de reglementare.** Corelativ propunem introducerea articolului 65³ potrivit căruia **pentru aceste imobilizări se recunosc exclusiv costuri cu amortizarea.** Prin această măsură considerăm că se realizează creșterea gradului de acoperire cu privire la remunerarea capitalului investit.

Corelativ, propunem introducerea articolului 65¹ care prevede că **valoarea programului de investiții în RET** finanțat integral sau parțial din surse proprii pentru perioada de reglementare p+1 trebuie să fie cel puțin egală cu valoarea

costului cu amortizarea reglementată totală prognozată aferentă perioadei de reglementare $p+1$.

7. Corecția de inflație

În prezent metodologia prevede efectuarea anuală a corecției de inflație pentru toate categoriilor de costuri și venituri ce compun venitul reglementat al unui an. ANRE propune la art. 78 alin. (1) lit. k) efectuarea corecției de inflație doar pentru costurile de operare și mentenanță controlabile. La articolul 78² ANRE propune introducerea următoarelor reguli cu privire la condițiile de efectuare a corecției de inflație, care stabilesc un tratament diferit pentru costurile de personal și celelalte costuri de operare și mentenanță:

Potrivit articolului 78², ANRE determină și aplică anual o corecție de inflație pentru costurile de operare și mentenanță controlabile, altele decât cele cu personalul aferente anului $t-1$, în cazul în care RI realizată în anul $t-1$ și în anul $t-2$ variază cu mai mult de două puncte procentuale față de valoarea RI prognozată.

În situația în care este îndeplinită condiția de efectuare a corecției, RI realizată considerată la calculul corecției de inflație se determină prin însumarea algebrică a valorii RI prognozate cu un procent de 50% din diferența dintre RI realizată și RI prognozată.

Măsura are în vedere împărțirea între consumatori și OTS a efectelor RI asupra costurilor (mecanism de împărțire a riscului legat de evoluția RI).

În privința costurilor de personal, propunem introducerea prevederilor de la articolul 78³. potrivit căruia anual, în cazul în care RI realizată este mai mare decât RI prognozată, ANRE determină și aplică o corecție de inflație pentru costurile cu personalul aferente anului $t-1$. Valoarea recunoscută a costurilor cu personalul nu poate depăși valoarea realizată a acestora.

Corelativ, propunem modificarea prevederilor art. 77 și introducerea unor prevederi noi la art. 77¹ alin. (2) și art. 78 alin. (3) cu privire la stabilirea și corectarea veniturilor reglementate. Astfel, atât pentru determinarea venitului reglementat nonCPT cât și a venitului reglementat CPT în termenii anului $t+1$, se propune luarea în considerare a valorii ratei inflației realizate pentru anii anteriori anului t , respectiv prognozate pentru anul t și pentru anul $t+1$. La calculul corecțiilor aferente anului $t-1$ se utilizează aceleași valori ale RI utilizate la determinarea venitului reglementat pentru anul respectiv.

Similar, la art. 90 alin. (2¹), se prevede că și în cazul corecțiilor efectuate la sfârșitul perioadei de reglementare se utilizează aceleași valori ale RI utilizate la determinarea venitului reglementat pentru anul respectiv.

8. Venitul reglementat nonCPT

Având în vedere împărțirea venitului reglementat în cele două categorii (CPT și nonCPT), conform celor precizate la punctul 1, este necesară modificarea și

completarea art. 24, art. 26 și art. 77 referitoare la stabilirea venitului de referință, a venitului țintă inițial și a venitului reglementat nonCPT. Acestea sunt aplicabile începând cu perioada a V-a de reglementare.

Venitul de referință al perioadei a V-a de reglementare se stabilește având în vedere venitul aferent anului de referință al perioadei a V-a de reglementare, respectiv anul 2024 și nu include costurile cu achiziția energiei electrice pentru acoperirea CPT, costurile cu CPT aferente tranzitelor suplimentare din rețelele de 110 kV atribuite OTS și costurile cu eliminarea congestiilor.

Diferențele mari între valorile venitului-țintă inițial, din cauza unor diferențe mari între valorile planurilor anuale de investiții se diminuează utilizând metoda de liniarizare a veniturilor nonCPT.

Creșterea componentei tarifare (exprimată în termeni reali) corespunzătoare venitului reglementat nonCPT nu poate depăși de la un an la altul limitele impuse de ANRE, conform prevederilor prezentei metodologii, de 10%.

8.1. Costurile de operare și mentenanță controlabile (OPEXC) și factorul de eficiență Xinițial se stabilesc la începutul perioadei de reglementare

În vederea stabilirii prognozei OPEXC pentru perioada a V-a de reglementare, ANRE va utiliza datele și informațiile comunicate de OTS prin machetele de monitorizare, cu privire la cheltuielile realizate în perioada anterioară.

Costurile de operare și mentenanță controlabile luate în calcul la stabilirea punctului de referință la începutul perioadei de reglementare p+1 se stabilesc pe baza mediei anuale a costurilor de operare și mentenanță estimate/realizate în perioada de reglementare p, care îndeplinesc condițiile de includere în venitul reglementat conform prevederilor prezentei metodologii, exprimată în termeni reali ai anului de referință, a valorii prognozate aprobată de ANRE pentru ultimul an al perioadei de reglementare p, a valorii estimate/realizate în anul de referință, precum și a costurilor solicitate și fundamentate de OTS pentru anul de referință

Costurile de operare și mentenanță controlabile luate în calcul la stabilirea punctului de referință la începutul perioadei de reglementare p+1 nu depășesc minimul dintre valoarea calculată ca medie aritmetică anuală a costurilor de operare și mentenanță estimate/realizate în perioada de reglementare p, care îndeplinesc condițiile de includere în venitul reglementat conform prevederilor prezentei metodologii, exprimată în termeni reali ai anului de referință, la care se adaugă media aritmetică a câștigurilor de eficiență recunoscute de ANRE și alocate OTS în perioada de reglementare p, și valoarea costurilor estimate/realizate în anul de referință

Costurile cu securitatea și sănătatea în muncă (SSM) nu mai au un tratament distinct în cadrul costurilor de operare și mentenanță controlabile, acestea fiind incluse pentru perioada a V-a de reglementare în cadrul categoriei "Alte costuri". Măsura implementată pentru perioada a IV-a de

reglementare a demonstrat un nivel redus de eficiență având în vedere nivelul redus al acestor costuri în raport cu totalul costurilor controlabile.

În cadrul costurilor de operare și mentenanță se introduce o categorie distinctă nouă, respectiv costuri de cercetare - dezvoltare.

Prevederile privind stabilirea țintei de îmbunătățire a eficienței (factorul $X_{\text{inițial}}$) nu se modifică față de perioada a IV-a de reglementare.

Ținta de îmbunătățire a eficienței se va aplica ca și în perioada a IV-a de reglementare asupra categoriilor de costuri cu mentenanța și alte costuri.

În fiecare an al perioadei a de reglementare, până la data 15 ianuarie, OTS transmite prognoza de costuri de operare și mentenanță controlabile supuse eficienței aprobată la începutul perioadei, defalcată pe cele două categorii.

La calculul câștigului de eficiență se iau în considerare valorile costurilor realizate și acceptate de ANRE ca urmare a analizei în raport cu prevederile prezentei metodologii.

În acest calcul, conform art. 81¹ alin. (3) care privește mecanismul de împărțire a câștigurilor între OTS și utilizatori, reducerea costurilor datorată nerealizării lucrărilor de mentenanță, costurile nejustificate precum și cele rezultate din corecția de inflație a costurilor de operare și mentenanță controlabile **nu se consideră câștig de eficiență.**

8.2. Costurile de personal

Pentru costurile de personal ANRE are în vedere o serie de măsuri care să orienteze OTS către asigurarea și menținerea unui nivel optim de angajați cu un nivel ridicat de pregătire profesională și către asigurarea unei dimensionări adecvate a costurilor cu personalul, pentru a gestiona eficient atât provocările de pe piața muncii din domeniul energiei, cât și obiectivul de creștere a productivității muncii.

Astfel, **propunem modificarea modalității de efectuare a corecțiilor pentru costurile de operare și mentenanță controlabile. Potrivit 78¹ alin. (3) în cazul în care valoarea realizată și acceptată pentru costurile de personal pentru un an t este mai mare decât valoarea prognozată datorită internalizării unei activități, valoarea recunoscută poate depăși valoarea prognozată, în limita valorii cheltuielilor corespunzătoare efectuării acestora cu terții, înregistrată de OTS în anul anterior celui în care a avut loc internalizarea, dar nu mai mult decât valoarea corespunzătoare reducerii din anul t a costurilor cu serviciile executate de terți din categoria celor prevăzute la alin. (2) lit. d).**

Totodată, prin prevederile antemenționate de la articolul 78³ alin. (1) pentru costurile de personal aferente anului $t-1$ ANRE determină și aplică o corecție de inflație, în cazul în care RI realizată este mai mare decât RI prognozată.

8.3. Stimulente pentru sprijinirea activității de cercetare - dezvoltare aferentă domeniului de activitate și pentru a facilita inovarea în

domenii precum cybersecurity, servicii de interconexiune, servicii de flexibilitate, etc

Propunem introducerea unei categorii noi de costuri în cadrul OPEXC prin completarea art. 29 cu litera n), care prevede includerea în această actegorie a costurilor de operare și mentenanță efectuate în scop de cercetare-dezvoltare, cum ar fi costuri ocazionate de **proiecte pilot pentru domeniul de cybersecurity** etc, precum și completarea metodologiei cu articolul 31¹.

Astfel,OTS poate solicita aprobarea unei valori prognozate pentru costurile de operare și mentenanță efectuate în scop de cercetare-dezvoltare. Valoarea prognozată pentru fiecare an t al perioadei se stabilește pe baza propunerii OTS și nu poate depăși valoarea de 5 milioane RON pentru o perioadă de reglementare.

La realizarea unui proiect pilot pot să participe mai mulți operatori de rețea. Propunem ca proiectele pilot să fie aprobate în baza unei proceduri elaborate de ANRE.

ANRE are în vedere asigurarea unui caracter stimulatîv în ceea ce privește realizarea și recunoașterea costurilor de cercetare-dezvoltare, acestea fiind exceptate de la aplicarea factorului de eficiență Xinițial.

8.4.Reducerea cantității de energie electrică extrasă din rețele față de cantitatea prognozată la începutul perioadei de reglementare trebuie să conducă la reducerea costurilor OPEXC

Cantitatea de energie electrică extrasă din rețele reprezintă un factor/variabilă de influență principală pentru nivelul OPEXC.

Anual, ANRE analizează evoluția cantității de energie electrică extrasă din rețele în raport cu nivelul prognozat în anul de referință al perioadei de reglementare. În situația în care pentru un an t-1 se constată reducerea cantității de energie electrică extrasă din rețele față de cantitatea de energie prognozată la începutul perioadei de reglementare, ANRE calculează și aplică o corecție negativă suplimentară a costurilor de operare și mentenanță controlabile recunoscute pentru anul t-1. Aplicarea acestei corecții va avea ca efect diminuarea corecției aferentă variației cantităților de energie electrică extrasă din rețele.

8.5 Se propune completarea art. 17 cu privire la neinclusiunea unor costuri în venitul reglementat nonCPT și anume:

- a) **Contractele de prestări servicii** – Nu se recunosc cheltuielile aferente contractelor având ca obiect reprezentarea OTS, ori servicii de consultanță sau asistență în domeniul reglementării.

ANRE propune introducerea unei prevederi noi la articolul 17 privind nerecunoașterea acestui tip de cheltuieli considerate nejustificate. OTS, în calitate de operator licențiat trebuie să dețină personalul calificat necesar pentru asigurarea desfășurării activității în condiții optime, inclusiv specialiști cu atribuții în relația cu reglementatorul.

b) **Contractele cu societățile afiliate** – Nu se recunosc cheltuieli rezultate dintr-un contract îndeplinit/realizat prin subcontractarea de către titularul contractului a unor servicii/ produse către alte societăți.

Pentru asigurarea unor costuri competitive este necesară asigurarea posibilității comparării reale cu prețurile din piață, prin urmare obiectul unui contract încheiat de operator trebuie să cuprindă un serviciu specific și un volum de lucrări rezonabil.

c) **cheltuieli cu taxa pe valoarea adăugată.**

În vederea evitării unei duble taxări a clienților serviciului se propune introducerea acestor cheltuieli în categoria cheltuielilor neincluse în venitul reglementat.

8.6 Stimulente pentru realizarea investițiilor cu finanțare/cofinanțare din fonduri europene

Având în vedere importanța și avantajele atragerii unui volum cât mai însemnat de fonduri nerambursabile pentru realizarea investițiilor în RET, atât pentru OTS cât și pentru utilizatorii rețelelor, propunem introducerea unei prevederi noi la art. 37¹ și 37² cu privire la recunoașterea unor costuri în categoria OPEX necontrolabil, în vederea stimulării activității de accesare de fonduri europene.

Astfel, OTS care dețin o structură organizatorică proprie, distinctă, cu atribuții privind accesarea de fonduri europene, pot solicita ANRE aprobarea unor valori prognozate pentru aceste costuri, în corelare cu valoarea și numărul cererilor de accesare a fondurilor europene nerambursabile. Valoarea prognozată se stabilește pe baza propunerii OTS, luând în considerare valoarea estimată a costurilor de personal aferentă structurii organizatorice respective.

În vederea recunoașterii costurilor privind accesarea de fonduri europene, OTS transmite ANRE un memoriu justificativ detaliat privind rezultatele activității de accesare de fonduri nerambursabile, însoțit de documente justificative, iar valoarea recunoscută a acestor costuri pentru un an t se stabilește în baza unei analize comparative a rezultatelor obținute în anul respectiv din activitatea de accesare a fondurilor nerambursabile între operatorii de rețea.

8.7 Cheltuieli speciale

ANRE are în vedere introducerea unor reguli mai stricte cu privire la componența activelor care fac parte din BAR, prin recunoașterea în cadrul cheltuielilor speciale a acelor categorii de cheltuieli care nu reprezintă efectiv o investiție. Astfel, achiziționarea unei platforme informatice generează recunoașterea investiției în BAR, în timp ce cheltuielile ulterioare privind actualizări / modificări privind respectiva platformă informatică nu vor fi recunoscute ca activ, ci ca o cheltuială specială, în cadrul OPEX necontrolabil.

Propunem completarea articolului 37 alin. (2) cu prevederi potrivit cărora creșterile de valoare a imobilizărilor necorporale existente datorate unor update-uri, actualizări, îmbunătățiri, modificări asupra imobilizărilor necorporale se recunosc în cadrul categoriei prevăzute la art. 36 lit. b) *Costuri reglementate reprezentând cheltuieli speciale*, indiferent de modalitatea de înregistrare în contabilitatea operatorului.

Pentru a fi recunoscute, cheltuielile prevăzute la art. 37 alin. (2) antemenționate trebuie să fie realizate numai în cazuri necesare și justificate și cu aprobarea prealabilă a ANRE.

8.8 Veniturile din alocarea capacităților de interconexiune

Cheltuielile aferente liniilor de interconexiune sau cu impact asupra acestora din categoriile definite în Regulamentul (UE) 943/2019 și în Decizia ACER nr. 38/2020 se acoperă din veniturile din alocarea de capacitate pe liniile de interconexiune.

9. Eliminarea ajustărilor de venit

Corelativ cu modificările prezentate în antecedentă privind tratamentul costurilor aferente CPT, precum și pentru corelare cu metoda de reglementare existentă, ”venit plafon”, propunem abrogarea art. 79 alin. (5) referitor la ajustarea prognozei de cantitate de energie electrică introdusă/extrasă în/din rețele pentru anul t+1 și art. 80 alin. (6) și (7) prin care au fost eliminate prevederile referitoare la corecția preliminară a costului cu CPT pentru anul t și prevederile referitoare la ajustarea venitului reglementat al anului t+1.

10. Alinierea perioadelor de reglementare și a anilor de tarif cu serviciul de distribuție a energiei electrice

Se propune introducerea la art. 117⁵ a unei prevederi generale care stipulează că în tot cuprinsul metodologiei perioada de reglementare următoare p devine perioada de reglementare p+1, perioada de reglementare curentă p-1 devine perioada de reglementare p, anul de calcul al tarifelor t-1 devine anul t, anul t pentru care se calculează și se aplică tarife devine anul t+1, iar anul t-2 pentru care se efectuează corecțiile venitului reglementat, devine anul t-1.

11. Eliminarea aprobării și calculării tarifului mediu de transport

Se propune eliminarea din metodologie a prevederilor privind calculul și aprobarea tarifului mediu pentru serviciul de transport al energiei electrice având în vedere că acesta nu se aplică niciunei categorii de utilizatori ai rețelilor electrice.

12. Se are în vedere stabilirea unui mod de tarifare pentru operatorii economici care dezvoltă capacități de stocare.

În acest sens la art. 117⁹ se introduce obligația ca până la data de 01 octombrie 2024, operatorii de rețea să transmită la ANRE rezultatele unor analize privind costurile și beneficiile generate de instalațiile de stocare asupra rețelilor și propuneri privind modul de tarifare a acestor instalații pentru energia electrică extrasă din rețele în vederea stocării și ulterior injectată în rețele.”

	<p>Față de cele prezentate în antecedentă, considerăm că modificarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport începând cu 1 iulie 2024 conduce la asigurarea unui cadru de reglementare adaptat exigențelor din domeniul transportului de energie electrică, urmărind atingerea unui optim între menținerea interesului realizării investițiilor necesare asigurării calității serviciului de transport al energiei electrice și asigurarea unui nivel rezonabil al profiturilor OTS, conform prevederilor art. 79 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare.</p>
5. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a – Mențiuni privind impactul socio-economic preconizat al proiectului de reglementare

<p>1. Impactul macroeconomic</p> <p>a) impactul asupra pieței de energie în ansamblul ei</p> <p>b) impactul asupra operatorilor economici</p> <p>c) impactul asupra consumatorilor/ clienților finali (variații de preț sau altele asemenea)</p>	<p>Prin măsurile propuse, ANRE urmărește stabilirea unor tarife corecte și asigurarea echilibrului între interesele OTS și ale utilizatorilor, beneficiari ai serviciului de transport al energiei electrice.</p>
2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.
3. Impact asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.
4. Implicații sociale	Nu este cazul.
5. Impact asupra mediului	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a – Mențiuni privind impactul financiar preconizat asupra bugetului ANRE

Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a - Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Modificarea contractului de distribuție.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
4. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a - Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale de specialitate și operatori economici din domeniu	În vederea respectării principiilor transparenței decizionale, stabilite prin dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, ANRE a supus procesului de consultare publică <i>proiectul de Ordin privind modificarea și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice</i> , pentru o perioadă de 30 de zile calendaristice, prin publicarea acesteia pe pagina de internet a ANRE.
2. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități	Nu este cazul.
3. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Nu este cazul.
4. Alte informații	

În considerarea celor menționate, precum și a dispozițiilor art. 6 alin. (3) coroborate cu prevederile art. 30 alin. (1) litera c) și alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, vă supunem spre analiză și aprobare *Ordinul privind modificare și completarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice.*